

Nr 190

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad organisation av postbanken.

(4:e avd.)

I propositionen nr 189 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 27 oktober 1961, föreslagit riksdagen att medgiva att postbanken omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer som departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll förordat.

I skrivelse den 22 juni 1961 har *postutredningen* framlagt förslag till ändrad organisation av postbanken. Över förslaget har utlåtanden avgivits av generalpoststyrelsen, statskontoret, Posttjänstemännens förening, Postverkets kontorspersonals centralförbund och Svenska postmannaförbundet.

I propositionen lämnas (s. 3—12) en redogörelse för postbankens nuvarande organisation m. m. samt för postutredningens förslag och yttrandena häröver, till vilken redogörelse torde få hänvisas.

Departementschefen har i frågan anfört följande.

Postutredningen har vid sin översyn funnit, att postbankens uppgifter icke kan tillfredsställande fullgöras med bankens nuvarande organisation. Den kraftiga rörelseutvecklingen inom såväl postsparbanken som postgirot, allmänhetens stegrade servicekrav och de senare årens förändringar inom bankväsendet har enligt utredningens uppfattning radikalt förändrat de förutsättningar, på vilka den nuvarande organisationen bygger. Den omorganisation, som utredningen anser nödvändig, syftar till en breddning av bankens administrativa ledning, en mera enhetlig och funktionell ärendefördelning samt en ytterligare befogenhetsdelegering.

Utredningen föreslår, att postbanken organiseras på tre huvudavdelningar, nämligen en allmän avdelning, en driftavdelning och en finansavdelning. Arbetet inom avdelningarna föreslås fördelat på sektioner. Bankens ledning närmast under generaldirektören skall enligt förslaget utövas av postbankschefen och cheferna för de tre huvudavdelningarna. Till bankledningen skall befogenheter delegeras i jämförelsevis stor utsträckning, särskilt i frågor som rör medelsförvaltningen. Beslut i medelsplaceringsfrågor skall fattas kollegialt av postbankschefen och avdelningscheferna. I övriga frågor skall den enrådiga beslutanderätten bibehållas.

Huvuddragen i organisationsförslaget tillstyrkes av flertalet remissinstanser. De invändningar som framförts går främst ut på en ytterligare utbyggnad av avdelningsindelningen. Sålunda anser statskontoret, att motiv finns för att den föreslagna driftsektionen inom driftavdelningen ensam får ut-

göra driftavdelning och att återstående sektioner inom avdelningen, d. v. s. organisations-, personal- och intendentursektionerna, bildar en särskild avdelning, benämnd administrationsavdelningen. Statskontoret ifrågasätter vidare om icke vissa av de uppgifter som anförtrotts allmänna avdelningen borde hänföras till ett postbankschefen direkt underställt stabsorgan. Förslag har även framkommit om att göra personal- och organisationssektionerna till särskilda avdelningar.

Enligt min mening är utredningens förslag väl avvägt. Det syftar icke till någon ändring av målsättningen för postbankens verksamhet. Avsikten med förslaget är att göra det möjligt för banken att på ett rationellt och effektivt sätt fullgöra sina nuvarande uppgifter.

Liksom utredningen anser jag att antalet huvudavdelningar bör utgöra tre. På samma gång som bankledningen därigenom breddas uppnås den fördelen att antalet bankchefen direkt underställda tjänstemän i möjligaste mån hålles nere. Jag anser också, att de uppgifter som statskontoret ifrågasätter förlagda till ett stabsorgan kan tillfredsställande tillgodoses inom allmänna avdelningen.

Den av utredningen föreslagna befogenhetsdelegeringen, som i princip lämnats utan erinran av remissinstanserna, anser jag lämplig. Att bankledningens beslut i medelsplaceringsfrågor i likhet med vad som gäller inom bankväsendet i övrigt fattas kollegialt föranleder ej heller någon erinran från min sida.

Som av redogörelsen för utredningens förslag närmare framgår föreslår utredningen, att cheferna för driftavdelningen och finansavdelningen placeras i B 3 och chefen för allmänna avdelningen i B 1. Beträffande sektionscheferna föreslås A 26 för sex tjänster, A 24 för två tjänster och A 23 för en tjänst. Dessutom föreslår utredningen att föreståndaren för utlandsrörelsen placeras i A 21. Mot förslagen har vissa erinringar framförts. Sålunda anser generalpoststyrelsen, att chefen för driftavdelningen bör placeras i B 1 och att chefen för personalsektionen, som utredningen föreslagit i A 24, bör hänföras till A 26. Ytterligare förslag om bättre löneställning har framförts av Posttjänstemännens förening.

För min del tillstyrker jag utredningens förslag beträffande cheferna för huvudavdelningarna. Jag anser att tjänstetiteln för dessa chefer bör vara avdelningschef. Beträffande övriga tjänster föreslår jag icke annan ändring av vad utredningen föreslagit än att chefen för personalsektionen bör placeras i A 26. Statstjänstemännens riksförbund har vid överläggningar förklarat sig icke ha något att erinra mot de av mig ifrågasatta lönegradsplaceringarna.

Liksom utredningen föreslår jag, att samtliga nytillkommande tjänster t. v. inrättas som extra ordinarie. Detta betyder att tjänsterna på löneplan B och i A 26 skall inrättas av Kungl. Maj:t samt övriga tjänster av generalpoststyrelsen.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de övergångsarrangemang som kan befinnas erforderliga i samband med genomförandet av omorganisationsförslaget.

Utskottet. Det i förevarande proposition framlagda förslaget till omorganisation av postbanken grundar sig på ett av postutredningen framlagt förslag och innebär i stort att banken organiseras på tre huvudavdelningar, nämligen en allmän avdelning, en driftavdelning och en finansavdelning. Dessa huvudavdelningar indelas i sin tur i sektioner. Bankens ledning under

generaldirektören skall enligt förslaget utövas av postbankschefen och cheferna för de tre huvudavdelningarna, vilka tillsammans skall arbeta som en direktion. Till direktionen skall från generalpoststyrelsen med postbanksfullmäktige delegeras befogenhet att i ej obetydlig omfattning besluta om postbankens medelsplaceringar. Förslagets genomförande kräver inrättandet av sex nya chefstjänster inom avdelningarna och sektionerna.

Den kraftiga expansion av bankens rörelse och den successiva utbyggnad av dess förvaltningsapparat som skett nödvändiggör även enligt utskottets uppfattning en ändring av bankens organisation. Då det förslag här till, som nu framlagts och som främst angivits syfta till en breddning av bankens administrativa ledning och till en mera enhetlig och funktionell ärendefördelning, synes utskottet innebära en ändamålsenlig lösning, får utskottet för sin del tillstyrka bifall till detsamma. Vad departementschefen i sammanhanget i övrigt förordat beträffande de skilda tjänsternas lönegradsplacering m. m. har ej heller givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må medgiva att postbanken omorganiseras efter i huvudsak de riktlinjer som av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 27 oktober 1961 förordats.

Stockholm den 5 december 1961

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Per Jacobsson, Ragnar Bergh, Rikard Svensson, Söderberg, Nils Theodor Larsson och Bertil Petersson; samt

från andra kammaren: herrar Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Johansson i Norrköping, Gustafsson i Skellefteå, fröken Karlsson, herrar Andersson i Knäred, Carbell, Fagerlund, Löfroth och Bohman.